

Apunts de [CONJUNTURA]

Núm. 21 Febrer 2008

El 2,6% de creixement del quart trimestre confirma el gir del cicle econòmic de les Balears

El creixement econòmic balear s'alinea amb la resta d'economies avançades i perd ritme a les darreries de l'any.

- L'estimació avanç del CRE assenyalava un increment del Valor Afegit Brut (VAB) no agrícola d'un 2,6% interanual per al quart trimestre, dues dècimes menys que el trimestre anterior.
- Pel costat de l'oferta, la **indústria** continua mostrant una evolució plana (1,5%), mentre que la **construcció** intensifica l'alentiment (2,5%) i els **serveis** perden dues dècimes (2,7%) per l'afebliment dels registres turístics un cop finalitzada la temporada de major activitat.

ESTIMACIÓ	2006	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007*
PIB no agrari	+ 2,5%	+ 2,7%	+ 2,6%	+ 2,8%	+ 2,7%	+ 2,8%	+ 2,6%
Indústria	+ 1,8%	+ 1,5%	+ 1,5%	+ 1,5%	+ 1,6%	+ 1,5%	+ 1,5%
Construcció	+ 3,1%	+ 2,8%	+ 3,0%	+ 3,1%	+ 3,0%	+ 2,7%	+ 2,5%
Serveis	+ 2,4%	+ 2,8%	+ 2,6%	+ 2,8%	+ 2,7%	+ 2,9%	+ 2,7%

* Dada avanç . Font: CRE

- Amb tot, **el creixement anual** (2,7%) supera en dues dècimes el resultat de 2006.

Mallorca continua al capdavant de l'evolució econòmica balear.

- **Mallorca** ha perdut un grau d'embranchada fruit dels menors ingressos turístics i, sobretot, de l'alentiment del sector de la construcció. Amb tot, l'economia mallorquina ha crescut més que la de la resta d'illes. L'estancament de l'arribada de turistes durant el darrer trimestre (0,1% interanual) i el consegüent descens de la demanda dels no residents, ha tengut el seu impacte sobre el consum mallorquí. La construcció, lligada de mans i peus per l'acabament de les principals obres públiques i la pèrdua de dinamisme de la construcció residencial, ha tengut una escassa aportació a l'activitat general.

INDICADORS Mallorca	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007
Arribada turistes via aèria	+ 3,4%	+ 10,1%	+ 16,4%	+ 0,6%	+ 3,7%	+ 0,1%
Habitatges visats	+ 0,6%	+ 18,8%	+ 13,5%	+ 24,3%	- 10,9%	- 22,4%
Matriculacions de vehicles	+ 3,1%	- 4,2%	+ 9,6%	- 0,2%	- 0,8%	+ 5,0%
Trànsit mar. mercaderies	+ 2,5%	+ 6,7%	+ 5,9%	+ 0,7%	+ 2,0%	+ 0,8%
Afiliats a la Seg. Social	+ 3,4%	+ 3,2%	+ 4,6%	+ 3,5%	+ 2,8%	+ 2,7%

Font: SOIB, Autoritat Portuària, COAIB, Prefectura Provincial de Trànsit, CITTIB i elaboració pròpia

- **Menorca** ha consolidat un tímid ritme econòmic sense oferir símptomes d'entrar en fase d'acceleració. Per sectors productius, els serveis han mostrat un comportament favorable, i n'és la prova l'increment experimentat per l'arribada de turistes (15,6%). La indústria, per la seva banda, ha mostrat un lleu repunt recolzada per les exportacions de calçat, mentre que la construcció ha sofert una clara retallada d'activitat com a la resta d'illes.

INDICADORS Menorca	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007
Arribada turistes via aèria	+ 4,8%	+ 9,9%	+ 40,3%	+ 0,5%	+ 3,8%	+ 15,6%
Habitatges visats	- 5,4%	+ 7,0%	+ 22,0%	+ 19,4%	- 22,5%	- 28,5%
Matriculacions de vehicles	+ 19,7%	- 5,6%	+ 7,6%	+ 32,4%	+ 19,8%	- 1,0%
Trànsit mar. mercaderies	- 1,5%	+ 5,7%	+ 9,2%	+ 1,7%	- 7,5%	- 8,4%
Afiliats a la Seg. Social	+ 1,7%	+ 0,7%	+ 3,2%	+ 1,8%	+ 0,6%	+ 1,2%

Font: SOIB, Autoritat Portuària, COAIB, Prefectura Provincial de Trànsit, CITTIB i elaboració pròpia

- Les **Pitiüses**, com Mallorca, han perdut embranzida arran de l'alentiment de la construcció i del debilitament dels registres turístics. Així, la construcció ha acusat l'acabament de les obres de l'autopista i l'asserenament de la construcció residencial d'acord amb el menor ritme d'emissió de visats d'habitatges al llarg del segon semestre del 2006. Paral·lelament, la moderació del sector turístic s'evidencia a partir d'indicadors com ara les arribades de turistes, el nombre de pernoctacions hoteleres (0% vs 0,4%, 3r trim.) i el trànsit aeri de passatgers (0,6% vs 8,6%, 3r trim.).

INDICADORS Pitiüses	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007
Arribada turistes via aèria	+ 13,6%	- 2,3%	+ 49,0%	+ 9,2%	+ 14,0%	+ 12,9%
Habitatges visats	- 5,1%	- 7,0%	- 10,9%	+ 9,7%	+ 3,8%	- 28,2%
Matriculacions de vehicles	+ 7,3%	+ 3,2%	+ 14,9%	+ 4,5%	+ 13,2%	- 2,4%
Trànsit mar. mercaderies	- 5,2%	+ 28,9%	+ 25,0%	- 4,3%	- 15,1%	- 23,7%
Afiliats a la Seg. Social	+ 3,4%	+ 3,0%	+ 4,2%	+ 3,5%	+ 3,0%	+ 3,1%

Font: SOIB, Autoritat Portuària, COAIB, Prefectura Provincial de Trànsit, CITTIB i elaboració pròpia

L'arribada de turistes ha continuat mostrant un fort dinamisme durant el darrer quadrimestre (5,1% interanual). Aquest fet ha permès assolir per primera vegada la xifra anual de 13 milions de turistes.

- El descens del turisme **estranger** (-1,3%) s'ha vist compensat pel fort dinamisme de l'**espanyol** (26,4%), que ha assolit una xifra rècord de 984.512 arribades durant el darrer quadrimestre. D'aquesta manera, en el conjunt de l'any, els turistes estrangers han assolit la xifra rècord de 9,8 milions d'arribades (un 0,6% més), mentre que els espanyols també han assolit un màxim històric amb 3,4 milions de turistes, fins a un 22,8% anual més.
- Els **britànics** han conservat el ritme de creixement (3,1%), tot i la defallida del consum familiar al Regne Unit i la depreciació de la lliura, i tanquen així l'any amb un increment del 2,9%.
- Els **alemanys**, per contra, han evolucionat clarament a la baixa (-6,2%) durant el darrer quadrimestre, fet que ha deslluït la seva contribució al balanç anual amb un descens del 2,1%.
- Quant a les estades als establiments turístics, s'han mogut a la baixa tot i l'augment en el nombre de turistes. D'aquesta manera, l'escurçament de l'**estada mitjana** dels estrangers (0,1 dies manco en termes interanuals) i l'auge del turisme residencial han redundat en un retrocés del **nombre de pernoctacions** del 3,5%.
- El **grau d'ocupació hotelera** ha presentat, a partir del mes d'octubre, nivells sensiblement inferiors als de l'any passat (entre 4 i 5 punts percentuals), si bé cal recordar que les xifres del 2006 varen situar-se entre les més favorables de tota la dècada.
- L'**índex d'ingressos hotelers**, tot i alentir el seu ritme d'increment respecte dels mesos d'estiu (3% vs 7,1%, 3r trim.), l'ha situat un punt per sobre de la dada a nivell nacional i ha romàs així en màxims des de l'any 2004 per aquest període.

La construcció confirma la desacceleració durant el quart trimestre.

- El sector de la construcció s'ha continuat beneficiant de la inèrcia expansiva, fet que evidencia l'augment, encara potent, de la demanda d'alguns factors productius rellevants, com ara el **consum d'energia elèctrica** (30,5% vs 3,2%, 3r trim.).
- Els indicadors avançats confirmen el manteniment de l'asserenament del mercat residencial a mitjà termini. En aquest sentit, el **nombre de noves edificacions** (-38,9%) i d'**habitatges visats** (-28,5%) pels col·legis d'aparelladors ha retrocedit durant el segon semestre de l'any.
- De la mateixa manera, l'obra pública mantindrà una menor activitat al llarg del 2008, atès que el **volum d'obra licitada** ha continuat retallant-se notablement durant el quart trimestre (-34,4% segons el Ministeri de Foment).

Pel costat de la demanda, tant el consum com la inversió retallen dues dècimes el seu creixement.

- El **consum privat** ha mostrat un ritme d'avanç del 2,6% durant el quart trimestre, el menor de tot l'any segons les estimacions del CRE. La pèrdua de renda disponible per part de les famílies, derivada del repunt inflacionista dels preus dels aliments bàsics, el menor dinamisme del mercat laboral i el sobreendeutament en són les causes.
- Per la seva part, la **inversió** ha finalitzat l'exercici amb una taxa de creixement del 2,4%, quatre dècimes inferior a la de l'inici d'any, a causa de la incertesa econòmica i de la defallida de la inversió en construcció.
- Quant a la **demanda externa**, les **exportacions de béns locals** han palesat un molt bon quart trimestre, en el qual s'ha assolit un màxim històric en termes absoluts (93,5 milions d'euros, més del doble que l'any anterior). Aquest fet troba la seva explicació en el dinamisme de les vendes a l'exterior de la indústria de la pell (181,3% interanual), els mobles (26,2%) i de la bijuteria i la joieria (21,8%). Val a dir, emperò, que la indústria del calçat, la principal partida d'exportació, ha reculat per segon trimestre consecutiu (-2,2%).

El fort creixement de la població activa i l'alentiment de l'ocupació deriven en un augment de l'atur balear.

- El creixement de l'**afiliació a la Seguretat Social** ha continuat instal·lat, durant el darrer trimestre de l'any, en les taxes més modestes des de principis de 2005 (2,7%, registre idèntic al del trimestre anterior i que ha davallat fins al 2,6% durant el primer mes del 2008). Per sectors, els **serveis** (2,9%) agafen el testimoni de la construcció (2,8%) com a líders en creació d'ocupació, mentre que el secundari evoluciona a la baixa per quart trimestre consecutiu (-0,8%). Per la seva part, les dades aportades per l'EPA palesen un marcat alentiment del creixement, atès que apunten la menor taxa d'increment dels darrers 14 anys (0,7%) i molt allunyada del registre espanyol (2,4%).

INDICADORS PARCIAIS	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007
Afiliats a la SS	+ 3,3%	+ 3,0%	+ 4,5%	+ 3,4%	+ 2,7%	+ 2,7%
Ocupats EPA	+ 2,4%	+ 7,5%	+ 3,9%	+ 3,7%	+ 1,5%	+ 0,7%

Font: SOIB i INE

- Pel que fa a l'**atur registrat**, ha confirmat la tendència alcista durant els mesos de tardor i d'hivern, arrossegat per l'increment de la desocupació a la construcció, fins a assolir una taxa de creixement de l'11,5% al febrer. Les dades aportades per l'EPA apunten en la mateixa direcció, atès que estimen que la taxa d'atur ha arribat al 9% durant el darrer trimestre de l'any, gairebé 3 pp per damunt de l'any anterior i quatre dècimes més que la dada espanyola.

INDICADORS PARCIAIS	2007	4t TRIM. 2006	1r TRIM. 2007	2n TRIM. 2007	3r TRIM. 2007	4t TRIM. 2007
Atur registrat	+ 3,1%	- 5,8%	- 4,0%	+ 0,6%	+ 8,9%	+ 8,6%
Taxa d'atur EPA	6,29%	6,17%	9,15%	5,50%	4,45%	9,01%

Font: SOIB i INE

- Les illes han presentat la segona **taxa d'activitat** més elevada de tot l'Estat durant el quart trimestre (63,1%), 4 pp per sobre de la mitjana nacional i mig punt percentual superior en termes interanuals. En taxes de creixement del **nombre d'actius**, l'ascens també s'ha mostrat ben dinàmic (3,9% vs 2,7%, Espanya).

Es registra una forta acceleració dels preus de consum.

- L'evolució interanual dels **preus de consum** a les Balears se situà en el 3,9% al tancament de l'exercici (vs 4,2%, Espanya), taxa que s'ha rebaixat una dècima el mes de gener, amb la qual cosa ha quedat fins a cinc dècimes percentuals per davall del registre espanyol. La inflació balear, afectada igual que la resta d'economies avançades per l'escalada dels preus energètics i alimentaris, ha trobat el seu aliat en una millor evolució de la inflació tendencial.

TAXA d'INFLACIÓ	Balears	Espanya	UME	Alemanya	Regne Unit
Desembre 2007	3,9%	4,2%	3,1%	3,1%	2,1%
Gener 2008	3,8%	4,3%	3,2%	2,9%	2,2%

Font: EUROSTAT, INE i ONS

Les Balears se situen com la comunitat menys inflacionista de l'Estat.

- Així, la taxa d'**inflació tendencial** (exclosos els productes energètics i els aliments no elaborats) va registrar el seu màxim el passat mes de desembre (2,9% vs 3,3%, Espanya) per moderar-se fins al 2,6% durant el gener, tot situant-se d'aquesta manera cinc dècimes percentuals per sota de la mitjana espanyola. Aquest fet ha estat possible gràcies a la desacceleració dels preus dels serveis (3,4%, gener vs 3,9%, 2007) i a la reducció dels preus dels béns industrials, un cop eliminats els productes energètics (-0,7%).